

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. IX.22.071/2009/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Derce Tamás ügyvéd (1042 Budapest, Árpád u.48-50.) által képviselt **felperesnek**, dr. Képes György ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **jutalék megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróság előtt 11.G.40.245/2007. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.228/2009/6. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.228/2009/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 125.000 (Egyszázhuszonötezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint 2005. VI. 30-án a beszerzési társulásként működő felperes, mint megrendelő saját nevében és egyben tagszervezetei képviseletében eljárva, általános szállítási szerződést kötött az alperessel, mint szállítóval, az alperes által gyártott, forgalmazott, illetve importált termékek megvásárlása tárgyában. A szerződés akként rendelkezett, hogy az alperes a felperesi beszerzési társulás egyik tagszervezete, a P. Kft. nagykereskedő részére szállítja ki a termékeket, és a P. Kft. látja el áruval azokat a kiskereskedelmi egységeket, melyek ugyancsak tagszervezetei a beszerzési társulásnak. A szerződés 13.) pontjában a felperes - az ott írt feltételek mellett - készfizető kezességet vállalt az önálló jogalanyiságú tagszervezeteinek az alperes felé mindenkor fennálló, 30 napot meghaladóan lejárt tartozásaiért, azzal, hogy a fizetési garancia a szerződés részét képező 4. számú mellékletben írtak szerint érvényes. A 4. számú melléklet rögzítette a kezességvállalás részletes feltételeit, a fedezeti garancia értékét a P. Kft. vonatkozásában 10 millió Ft erejéig jelölte meg és kimondta azt is, hogy ez a fizetési garancia 2006.

április 1-ig érvényes, a változó értékhatár miatt azt a szerződő felek évente felülvizsgálják.

A felperes keresetében 6.186.235 Ft és ennek 2006. május 2-től járó kamataiban kérte az alperes marasztalását arra hivatkozással, hogy az alperes a szállítási szerződés alapján kereskedelmi kedvezmények megfizetésére volt köteles a felperes által ezzel kapcsolatban kiállított 11 db, összesen 6.186.235 Ft összegű számlát azonban nem egyenlítette ki.

Az alperes beszámítási kifogást terjesztett elő és erre tekintettel a kereset teljes terjedelmű elutasítását kérte. Előadása szerint 2005. október 21-én kelt levelében eredménytelenül szólította fel a felperest, mint készfizető kezest, hogy a P. Kft. 10 millió Ft-ot meghaladó összegű tartozására tekintettel fizesse meg az alperesnek a fizetési garanciában vállalt 10 millió Ft-ot. Másodlagosan a kereset részbeni elutasítását kérte arra alapítottnak, hogy 865.491 Ft tőkeösszeg tekintetében a felperesi követelésnek nincs jogalapja.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 21. sorszámú ítéletében a keresetet elutasította. Álláspontja szerint a kereset mind jogalap, mindösszezszerűség tekintetében helytálló, azt azért kellett mégis elutasítani, mert az alperes beszámítási kifogása megalapozott volt. Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor abból indult ki, hogy a felperes a P. Kft. mindazon tartozásaiért helytállásra köteles, melyek a határozatlan idejű szállítási szerződés fennállása alatt a P. Kft. részére történt szállításokból eredtek. A fizetési garanciában megjelölt 2006. április 1-i időpont nem a kezesség fennállásához, hanem a kezesség értékhatárának a felülvizsgálatához kapcsolódó határidőt jelentette. Rámutatott arra, hogy az alperes 2005. október 21-én kelt levelével szólította fel a felperest, hogy készfizető kezessége alapján fizessen meg 10 millió Ft-ot az alperesnek, és eljárása teljes mértékben megfelelt a fizetési garanciában megfogalmazott feltételeknek. Az alperesnek tehát a kereseti követelés összegét meghaladó jogos követelése áll fenn a felperessel szemben, így a megalapozott beszámítási kifogásra tekintettel a kereset elutasításának volt helye.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest 6.186.235 Ft és ennek kamatai megfizetésére kötelezte a felperes javára.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a 2006. április 1-i határidő csak a fedezeti garanciaként rögzített 10.000.000 Ft összeghatár felülvizsgálatára vonatkozó határidő volt, az volt azonban az álláspontja, hogy a beszámítási kifogás ettől függetlenül megalapozatlan. A másodfokú bíróság szerint az alperes 2005. október 21-i felszólító levelében megjelölt

tartozásokkal kapcsolatban ugyan az alperes teljesítette a fizetési garancia érvényesítéséhez szükséges feltételeket, az itt hivatkozott számlákon megjelölt összegeket azonban a P. Kft. az alperesnek már 2005. november 15-e és 2005. december 6-a között megfizette. Ezt követően a 2007. szeptember 26-i tárgyaláson is csatolt az alperes egy másik, 2007. szeptember 26-án kelt fizetési felszólítást, melyben a P. Kft. 2006. április 1-e után lejárt-túlnyomórészt a 2006. április 1-e előtti szállításokból származó - és meg nem fizetett számlatartozásaira hivatkozott, de e számlák vonatkozásában nem tudta bizonyítani a szállítási szerződés 4. számú mellékletében írt feltételek teljesítését. Ez pedig azt jelenti, hogy követelése beszámításra nem alkalmas.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A jogerős ítélet iratellenes, ugyanis figyelmen kívül hagyta az alperes 2006. október 4-i levelét, az alperes jogi képviselőjének 2007. szeptember 26-i felszólító levelét, valamint azt a tényt, hogy a P. Kft. felszámolási eljárása során az alperes hitelezői igénybejelentéssel élt, melyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

A jogerős ítélet egyetlen releváns bizonyítéknak a 2005. október 21-i alperesi felszólító levelet tekintette. Való igaz, hogy az első fokú ítélet alapvetően erre a levélre alapozva tartotta megalapozottnak az alperesi beszámítási kifogást, de ez nem feltétlenül téves álláspont, hisz helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az ésszerűség elve alapján, hogy mivel a P. Kft. tartozása folyamatosan meghaladta a 10 millió Ft-os összeghatárt, lényegtelen, hogy az alperes "frissíti-e" felszólító leveleit. A felperes egyébként a szállítási szerződéshez 4. számú mellékletként csatolt egyoldalú nyilatkozatával olyan ésszerűtlen adminisztrációs többletkötelezettséget írt elő, melynek alapján azt kell feltételezni, hogy tudatosan készült a készfizetői kezési felelősség alóli kibújásra, melyet az első fokú ítélet akadályozott meg.

A jogszerű mérlegelésen alapuló első fokú ítélet - ahogy arra a Legfelsőbb Bíróságnak a BH.2006/403. szám alatt közzétett döntése is rámutatott - a másodfokú bíróságot is köti. A perbeni esetben a másodfokú bíróság indokolatlan felülmérlegeléssel állapított meg eltérő tényállást és vont le a bizonyítékok újabb egybevetésével iratellenes és okszerűtlen jogkövetkezményt. Ezért a jogerős ítélet jogszabálysértő, a Pp. 206. § /1/ bekezdésébe ütközik.

A másodfokú bíróság az alperes "összegszerűen konkrét és egyértelmű" beszámítási kifogásának figyelmen kívül hagyásával olyan követelést ítelt meg a felperes javára, amely a beszámítás folytán legkésőbb 2007. szeptember 26-án megszűnt. Emiatt a jogerős ítélet a Ptk. 296. § /2/ bekezdésébe is ütközik.

Sérti a jogerős ítélet a Ptk-nak a készfizető kezes helytállási kötelezettségével kapcsolatos 272. § /1/ bekezdését, és 274. § /2/ bekezdés a) pontjának rendelkezését.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes egyoldalú nyilatkozattal adminisztrációs kötelezettségeket írt elő a számára. Ezeket a szerződési feltételeket ugyanis az alperes elfogadta.

Míg a 2005. VI. 30-i szállítási szerződés a készfizető kezesség feltételül azt szabta, hogy az alperes a felperest a lejárt kintlévőségekről "15 naptári nap eltelte után, a tagszervezettel egyidejűleg" írásban értesítse, ugyanakkor a szerződő felek a szállítási szerződést akként záradékolták, hogy azt a fizetési garanciáról szóló 4. sorszámú melléklettel együtt tekintik csak érvényesnek. A felek a Ptk. 200. § /1/ bekezdése szerint a szerződés tartalmát szabadon állapítják meg, így nem volt annak jogi akadálya, hogy a felperes készfizető kezességén alapuló fizetési kötelezettségének feltételeit megszabják. A 4. sorszámú melléklet a készfizető kezességet, a szállítási szerződésben írtakhoz képest több feltétel teljesítéséhez kötötte. Mivel a felperes a P. Kft., mint vevő jövőbeli vételár fizetési kötelezettségéért vállalt helytállási kötelezettséget, ez a kötelezettség akkor aktualizálódott, ha a vevő elfogadta a szállító alperes számláit és csak azokra nézve, amelyet ténylegesen elfogadott, nem vitatott, de lejárat ellenére nem teljesített. Ezeket a számlákat számlaszám szerint közölni kellett a felperessel. Ez pedig nem csupán adminisztrációs többletkötelezettség volt, mivel a felperesnek csak ezeket a számlákat kellett kifizetni, ha a vevő nem teljesített és ezen számlákban lévő követelések szálltak át a Ptk. 276. §-a szerint a felperesre és ezeket a követeléseket elégíthette ki a vevő által nyújtott óvadékból.

A megjelölt fizetési feltételek között szerepelt az is, hogy az alperesnek a vevőt legalább kétszer fel kell szólítani írásban a fizetésre, és erről a felperest tájékoztatnia kell, továbbá, hogy az alperesnek a számla lejárat 30. napján, vagy azt követően a felperesnek is fizetési felszólítást kell küldenie és pedig a számlaszámokra hivatkozással.

Az alperes 2005. október 21-én kelt, A/4. alatt csatolt leveléből kitűnően - a felperes által sem vitatottan - a P. Kft-t két ízben felszólította 85.117.019 Ft összegű lejárt tartozásának megfizetésére és ugyanezen levélben a felperest is felszólította arra, hogy a P. Kft-nek a felsorolt hét számla alapján fennálló összesen 10.051.645 Ft összegű tartozására tekintettel 10 millió

Ft-ot utaljon át az alperes javára. Ebben a levélben azt is közölte, hogy a P. Kft. vevő milyen módon ismerte el a megjelölt számlák tekintetében a tartozását. Az alperes e fizetési felszólításban megjelölt hét számla alapján terjesztette elő beszámítási kifogását és állította, hogy a felperesnek, mint készfizető kezesnek 10.051.645 Ft összegű, tehát a kereseti követelést meghaladó összegű tartozása áll fenn a felperessel szemben az elsőfokú bíróság pedig ezt az állítást ténynek tekintve állapította meg a beszámítási kifogás megalapozottságát. Az elsőfokú bíróságnak ez a következtetése azonban nyilvánvalóan helytelen volt, hisz a 3/F/8. alatt csatolt irat szerint egyértelmű, hogy a P. Kft. a 2005. október 21-i fizetési felszólításban megjelölt számlatartozását 2005. december 7. napjáig maradéktalanul kiegyenlítette, tehát az ott megjelölt számlák alapján nem áll fenn olyan tartozása, melynek beszámítás folytán kötelelemmegszüntető hatása lehetne.

Az nem vitatható, hogy az alperes az A/5. alatt csatolt 2006. október 4-én kelt levelével közölte a felperessel, hogy a P. Kft-nek 65.194.280 Ft összegű tartozása áll fenn a 2006. március 31-e előtt kiszállított áruk alapján, továbbá, hogy a 2007. szeptember 26-án közölt fizetési felszólítás szerint az alperes a P. Kft. 2006. április 6-a és június 4-e között lejárt összesen 65.194.280 Ft összegű tartozására tekintettel szólította fel - számlák megjelölése mellett - a felperest, mint készfizető kezeset 10 millió Ft megfizetésére. Az e fizetési felszólításban megjelölt számlatartozások azonban nem alapozhatták meg a felperes készfizető kezesi felelősségét, mert - ahogy arra a másodfokú bíróság helyesen rámutatott - az alperes nem bizonyította, hogy ezen számlákon megjelölt tartozásokkal kapcsolatban a helytállási kötelezettség valamennyi konjuktív feltétele megvalósult volna. Így pl. hogy a vevőt legalább kétszer írásban felszólította volna a fizetésre és erről a felperest tájékoztatta volna, valamint, hogy melyek voltak azok a számlák, amelyeket a vevő elismert. Az első fokú eljárásban a felszámoló csak arra nézve nyilatkozott, hogy a P. Kft-nek az alperes felé 2006. március 31-ei esedékességű tartozása nincsen, illetve, hogy ezzel a határnappal az alperes tartozott 8.942.752 Ft-tal a Planer Kft-nek. Helyesen állapította meg tehát a másodfokú bíróság, hogy e tartozások vonatkozásában - a szállítási szerződés 4. mellékletében írt valamennyi feltétel teljesülésének hiányában - a felperesnek nem kell készfizető kezesként helytállnia.

Fentiek alapján azt kell megállapítani, hogy a felülvizsgálati kérelem állításával szemben a jogerős ítélet iratellenességet nem tartalmaz, és a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul. Ebből következően nem ütközik a Pp. 206. § /1/ bekezdésének rendelkezésébe és nem sérti a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott anyagi jogszabályok rendelkezéseit sem. Alaptalanul állítja a felülvizsgálati kérelem, hogy a másodfokú bíróság részéről "indokolatlan felülmérlegelésre" került volna sor, mert tény, hogy az első fokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az

alperes eljárása megfelelt a szállítási szerződés 4. számú mellékletében írt feltételeknek, illetve iratellenesen hagyta figyelmen kívül, hogy a P. Kft. kiegyenlítette a 2005. X. 21-i felszólító levelében megjelölt számlák alapján fennálló tartozását. A 2009. október 14-én benyújtott felülvizsgálati kérelem nem fejtette ki, hogy a vevő, mint adós elleni felszámolási eljárás során nyilvántartásba vett igénybejelentés figyelembe vétele mennyiben hatott volna ki az érdemi döntésre, illetve, hogy ebben a körben milyen mulasztás terhelte a másodfokú bíróságot. Az alperes csak 2010. február 4-i beadványában mutatott rá arra, hogy a kétszeres előzetes felszólítási kötelezettség teljesítése azért nem volt elvárható a 2007. szeptember 26-i fizetési felszólításban közöltekkel kapcsolatban, mert a P. Kft. már 2006. október 3-tól felszámolás alatt állt. Az elkésetten - 2 hónappal a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére megszabott határidő letelte után - előterjesztett jogszabálysértést megalapozó újabb okokra hivatkozás figyelembevételére azonban már nem volt jogi lehetőség.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítélet hatályában való fenntartásáról a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján döntött. Az alperes eredménytelenül nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, ezért köteles megfizetni a felperes ügyvédi munkadíj formájában felmerült felülvizsgálati perköltségét a Pp. 270. § /1/ bekezdése és 78. § /1/ bekezdése alapján. Az alperes jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíj mértékét a Legfelsőbb Bíróság mérsékelte, de ÁFA-val növelt összegben állapította meg a 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. § /5/ és /6/ bekezdése alapján.

Budapest, 2010. február 9.

Salamonné dr.Solymosi Ibolya sk. a tanács elnöke
Dr.Lőrincz Györgyné sk. előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
bírósági tisztviselő